

Asia: VN/17928/2024

Hallituksen esitysluonnos perusopetuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä lausuttavaa esityksen 29 pykälään koskien puhelimia ja muita mobiililaitteita?

Esityksessä ehdotettu perusopetuslain muutos puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käytön rajoittamiseksi koulupäivän aikana on tärkeä sekä koulun työrauhan että lasten ja nuorten oman hyvinvoinnin näkökulmasta. Perusopetusikäiset lapset ovat digilaitteiden ja internetin suurkuluttajia. Esimerkiksi viimeisimmän kouluterveyskyselyn mukaan (2023) yläkouluikäisten tyttöjen somen käyttö lähes kaksinkertaistui 2017-2023. Tutkimusten pohjalta tiedetään, että liiallinen netinkäyttö on yhteydessä vähäiseen liikuntaan ja nukkumiseen sekä opiskelun ja oppimisen vaikeuksiin. Käytöllä on myös selvä yhteys mielenterveyden ongelmiin, kuten ahdistus- ja masennusoireiluun. Koulussa pedagogisen ja digioppimisen ulkopuolisen digilaitteiden rajoittaminen liittyykin lasten ja nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta tasapainoiseen arkeen, jossa rajoittamalla somen ja pelaamisen liikakäyttöä pyritään kiinnittämään huomiota mm. liikkumiseen, riittävään unensaantiin ja aitoihin sosiaalisiin suhteisiin.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 36 d pykälään koskien puhelimia ja muita mobiililaitteita?

-

Onko teillä muita huomioita puhelimia ja muita mobiililaitteita koskeviin ehdotuksiin?

-

Onko teillä lausuttavaa esityksen 41 a-d ja 42 d pykäliin koskien aluehallintovirastojen laillisuusvalvontaa?

Esityksessä ehdotetaan perusopetuslakia muutettavaksi siten, että aluehallintovirastot voisivat ottaa myös oma-aloitteisesti tutkittavaksi, onko perusopetuslaissa tarkoitettu opetus järjestetty lain mukaisesti. Tällä hetkellä lainsäädäntö antaa mahdollisuuden aluehallintovirastoille vain kanteluiden pohjalta jälkikäteisesti tutkia opetuksen järjestäjän toimien lainmukaisuutta. Kanteluihin perustuva valvonta edellyttää oppilaiden tai huoltajien aktiivisuutta. Tämä luo eriarvoisen tilanteen lasten välille, sillä huoltajien osaaminen ja voimavarat tehdä kanteluita vaihtelevat. Nykyinen tilanne onkin ongelmallinen lasten oikeuksien toteutumisen kannalta, minkä vuoksi THL kannattaa esitysluonnoksessa ehdotettua muutosta lainsäädäntöön.

Onko teillä muita huomioita aluehallintovirastojen laillisuusvalvontaa koskeviin ehdotuksiin?

-

Onko teillä lausuttavaa esityksen 2 pykälään koskien liikunnallisen elämäntavan lisäämistä esi- ja perusopetuksen tavoitteisiin?

Esityksessä ehdotetaan esi- ja perusopetuksen tavoitepykälään (§2) lisättäväksi liikunnallinen elämäntapa. Liikunnallisen elämäntavan tiedetään edistävän mm. kokonaisvaltaista hyvinvointia, resilienssiä, luovuutta, keskittymiskykyä ja oppimista. Esiopetuksen ja koulujen toimintakulttuurissa liikunnallisen elämäntavan vahvistamisessa keskeistä on luoda mahdollisimman tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset liikkumisen mahdollisuudet. Tätä edistää lisäksi lain tavoitepykälään.

Onko teillä muita huomioita liikunnallista elämäntapaa koskevaan ehdotukseen?

-

Onko teillä lausuttavaa perusopetuslain säädöshuoltoa koskeviin ehdotuksiin?

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[THL-lausunto_perusopetuslaki.pdf](#)

Lindberg Päivi
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL